

KRUNSKI SVJEDOCI - POZITIVNA ISKUSTVA

Pozitivni rezultati primjene neposrednog izbora direktora u TK ukazuju na opravdanost uvođenja ovakvog, demokratskog načina izbora direktora. Navest ćemo neke značajne promjene nabolje koje se postižu ovakvim načinom izbora:

- u izbornu proceduru su uključeni svi relevantni subjekti: Školski odbor provodi kompletnu proceduru, Pedagoški zavod daje stručno mišljenje o kandidatima, Ministarstvo obrazovanja daje saglasnost za kandidate, roditelji i zaposlenici nakon predstavljanja kandidata i njihovih programa rada, tajnim glasanjem, izjašnjavaju se o kandidatima, te na osnovu većine glasova, Školski odbor proglašava i imenuje kandidata za direktora škole:

- postupak daje jednake mogućnosti svim zainteresiranim kandidatima što utiče na povećano interesovanje potencijalnih kandidata, a demokratske procedure omogućavaju veći osjećaj jednakosti, pravednosti i legalnosti u izbornoj utrci.

- roditeljima daje mogućnost da izabranog direktora drže odgovornim i da s pravom očekuju ispunjenje obećanja koja su sadržana u programu rada prezentiranom na posebno organizovanom Forumu kandidata, prije samih izbora.

- očigledan je uticaj ovog procesa na profesionalizaciju rukovodnog kadra u obrazovanju;

- potiče roditelje na uključivanje u proces školovanja vlastite djece i u život škole tokom cijele školske godine, što poboljšava i komunikaciju između škole i roditelja, kao i škole i školskih odbora;

- utiče na stvaranje boljeg ambijenta i podstiče partnerski odnos između menadžmenta, nastavnika i roditelja,

- i na kraju, o izboru odlučuju stotine roditelja i zaposlenika, tako da je statistička vjerovatnoća za izbor lošeg kandidata mnogo manja nego kada se to radi od strane jednog ili nekoliko ljudi.

Rezimirajmo, neposrednim izborom direktora eliminiran je presudan političkih stranaka na izbor i imenovanje direktora škola, odnosno, na ovaj način je ostvarena depolitizacija obrazovanja, primjenjena demokratizacija u praksi i realizirana decentralizacija odlučivanja i upravljanja.

Poštovani roditelji, budite i vi zagovarač ove ideje, podjelite ju sa kolegama i komšijama, tražite od svojih školskih odbora, direktora, ministara, poslanika, medija, da se ova ideja provede u praksu. Ne dozvolite da političari biraju direktore škola u koje idu vaša djeca.

Birajmo ih sami.

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

75000, Tuzla, Jevrejska bb
Tel: 035 363 881, Fax: 257 349
e-mail: ccituzla@bih.net.ba

71000, Sarajevo, Zmaja od Bosne 40
Tel: 033 715 986, Fax: 715 985
e-mail: ccisa@bih.net.ba

78000, Banjaluka, Jajacka 13
Tel: 051 212 118, Fax: 228 172
e-mail: ccibl@inecco.net

88000, Mostar, Kalajdžića 4
Tel: 036 580 553, Fax: 556 511
e-mail: ccimo@bih.net.ba

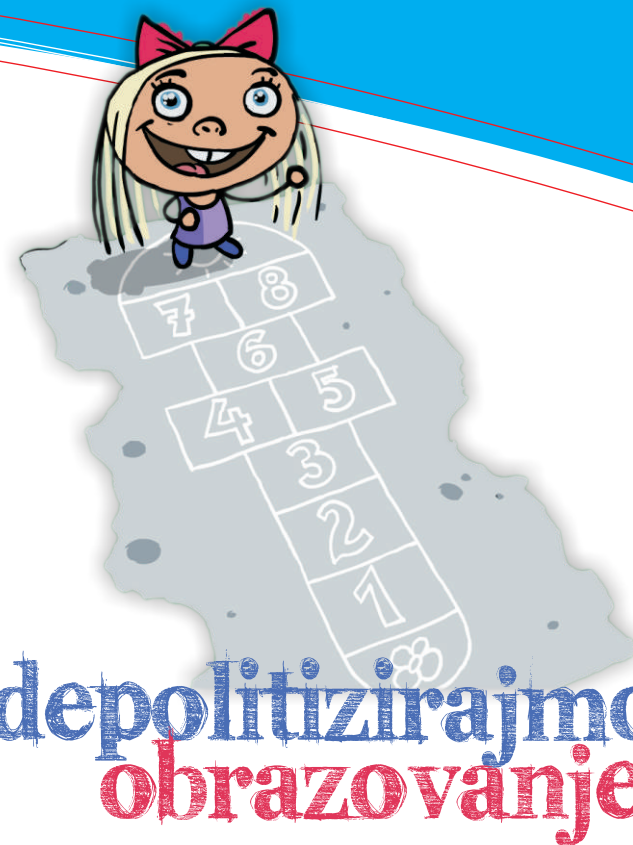
74 000 Doboj, Svetog Save 4a
Tel: 053 227 096, Fax: 241 543
e-mail: ccido@ccibh.org

www.ccibh.org

U saradnji sa:

Udruženje za saradnju roditelja i škola u BiH

**depolitizirajmo
obrazovanje!**

**NEKA DIREKTORE ŠKOLA
BIRAJU RODITELJI,
A NE POLITIČARI!**

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

ŠTA JE TO „DEPOLITIZACIJA OBRAZOVANJA“?

Centri civilnih inicijativa (CCI) su 2003. godine pokrenuli opsežnu kampanju „Depolitizacija obrazovanja“ i aktivno se uključili u proces reforme obrazovanja u našoj zemlji. Svrha ove kampanje jeste umanjavanje presudnog uticaja politike i političkih staranaka na izbor rukovodnih organa osnovnih škola, kao i podizanje same kvalitete obrazovanja, upravljanja školama, jačanje odgovornosti direktora, značajnije učešće roditelja, itd.

Konkretnije, cilj ove kampanje jeste omogućavanje izbora direktora osnovnih škola od strane roditelja, staratelja i uposlenika škola, neposrednim i tajnim glasanjem, između više kandidata.

Već tokom 2004. godine u Tuzlanskom kantonu (TK) je usvojen novi Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju koji je propisao neposredni izbor direktora osnovnih škola od strane roditelja, staratelja i uposlenika.

Nakon nekoliko godina vrlo uspješne primjene uvog modela izbora direktora u TK, CCI je na temelju svih naučenih lekcija, ispitivanja mišljenja javnosti, sprovedenih analiza, tokom 2008. godine pokrenuo inicijativu za primjenu ovog modela i u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine.

SVRHA - UČENIK U CENTRU PAŽNJE

Nova, moderna škola budućnosti koja učenika stavlja u centar odgojno - obrazovnog rada, daje veću šansu roditeljima da učestvuju u donošenju važnih odluka u školi, u čitavom nastavnom i upravljačkom procesu. Ovakva škola uvažava roditelja kao partnera i aktivnog sudionika u odgojno-obrazovnom radu. U ovom slučaju se teži tome da roditelj bude aktivni sudionik, donosi nove ideje, zalaže se za moderniji rad u školi kako bi njegovo dijete bilo sretno, uspješno i zadovoljno.

PARTNERSTVO ŠKOLE I RODITELJA – PODJELA ODGOVORNOSTI

Iako je zakonska odgovornost za odgoj i obrazovanje djece u rukama roditelja, njihova mogućnost uticaja na obrazovanje izvan kuće srazmjerno je mala. S jedne strane postoji pravo i dužnost roditelja da se brinu i odgajaju dijete, a s druge strane, jasno se daje do znanja da je školstvo stvar države.

Što su veće mogućnosti roditeljskog uticaja na odgoj i obrazovanje vlastitog djeteta, to je roditeljska odgovornost veća. Roditelj postaje „koordinator“ u životu svog djeteta. On mora prepoznati ono što je dobro za njegovo dijete. O roditeljskoj uspješnosti u donošenju pravilnih odluka ovisi koliko će se uspješno dijete razvijati, koliko će upotrijebiti svoje potencijale - kratko ovisi njegova budućnost.

Zbog toga korisnici državnih usluga, a to su roditelji i njihova djeca, sve više iskazuju želju za aktivnim sudjelovanjem u školovanju svoje djece, žele da se njihov glas čuje i da se njihove želje uvažavaju. Oni jednostavno ne žele biti pasivni posmatrači.

KAKO IZGLEDA PROCEDURA?

Neposredni izbor direktora od strane roditelja, staratelja i uposlenika škole daje mogućnost roditeljima i uposlenicima da, shodno zakonu, nakon provedene konkursne procedure, ispunjavanja konkursnih uslova, na posebnim izborima, tajnim glasanjem, između dva ili više kandidata, izaberu onog za kojeg smatraju da je bolji od ostalih, da ima kvalitetniji program i vlastite kapacitete, te da će omogućiti ambijent u kojem će njihova djeca biti sretna, uspješna i zadovoljna.

Na taj način se mijenja odnos moći i onemogućava presudan uticaj političkih stranaka na izbor direktora, što je do sada bila opšte prisutna praksa u našoj zemlji.

Tu svakako treba istaći da u ovom slučaju kandidati ne moraju biti „simpatizeri“ političkih stranaka na vlasti, što je do sada bilo „nepisano pravilo“. U drugom planu je bila stručnost, iskustvo, plan rada, obećanja, itd.

Preuzimanjem izbora direktora škola od strane roditelja i uposlenika, ova praksa se drastično mijenja, roditelji postaju ključni faktor odlučivanja, a izabrani direktori najveću odgovornost duguju upravo roditeljima i njihovoj djeci.

GLAS JAVNOSTI

Pozitivna iskustva stečena prilikom provođenja neposrednog izbora direktora u osnovnim školama TK nas motiviraju i upućuju na zaključak da se ovaj model može primjenjivati širom BiH.

Takođe, na to nas upućuju i rezultati nedavnog istraživanja koje je provela agencija „Prizma istraživanje“ na području cijele BiH, koji između ostalog pokazuju da:

- Oko **75%** građana smatra da je sadašnji nivo uticaja političkih stranaka na izbor direktora škola velik ili jako velik.
- Blizu **83%** građana smatra da je depolitizacija školstva nužan preduslov za stvaranje boljeg obrazovnog sistema u BiH.
- Preko **72%** se slaže da je mogućnost izbora direktora osnovnih škola od strane roditelja i uposlenika dobar način depolitizacije osnovnih škola.

Roditelji biraju direktore škola u Tuzlanskom kantonu